

Αγώνες στην εκπαίδευση: μια Αναρχική οπτική

Αναρχική Πολιτική Οργάνωση - Ομοσπονδία
Συλλογικοτήτων

<http://apo.squathost.com> | anpolorg@gmail.com

Προλογικό σημείωμα

Η συγκεκριμένη προσούρα επιχειρεί να σκιαγραφήσει την αναρχική οπτική στα ζητήματα της εκπαίδευσης συνολικά, όπως αυτά προκύπτουν από τη συμμετοχή αναρχικών μαθητών, φοιτητών και εκπαιδευτικών στους αγώνες ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση του προηγούμενου διαστήματος. Περιλαμβάνονται κείμενα σχετικά με τον πανεκπαιδευτικό αγώνα γραμμένα από τα ίδια τα υποκείμενα που συμμετέχουν σ' αυτόν. Στόχος της έκδοσης είναι αποτελέσει εργαλείο για την τροφοδότηση νέων αντιστάσεων και αγώνων και να συμβάλλει στη διεύρυνση της αναρχικής θέσης και στην οργανωτική αναβάθμιση συμμετοχής των αναρχικών στο πεδίο της εκπαίδευσης.

Θεωρήσαμε πως έχει σημασία η συγκεκριμένη προσούρα να εκδοθεί άμεσα για δυο λόγους. Καταρχάς, αυτή την περίοδο δίνεται ένας αγώνας από τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που προχωρούν εκ νέου σε απεργία-αποχή από την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και έχουν να αντιμετωπίσουν την τρομοκρατία του Υπουργείου Παιδείας το οποίο στο νέο νόμο για την αξιολόγηση όχι μόνο χαρακτηρίζει την απεργία-αποχή ως μείζον πειθαρχικό παράπτωμα, εκτοξεύει απειλές για περικοπή ενός μισθού και αναβολή της μονιμοποίησης των νεοδιόριστων συναδέλφων, αλλά επιπλέον κατέφυγε στα δικαστήρια για να κηρυχθεί η απεργία παράνομη και καταχρηστική, αφού οι απειλές του έπεσαν στο κενό και η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δεν έπαψε να αντιστέκεται.

Μάλιστα, τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές αναμένεται η εκδίκαση της προσφυγής της Κεραμέως κατά της πρωτόδικης απόφασης σύμφωνα με την οποία η απεργία αποχή δεν είναι καταχρηστική και δεν διατάσσεται η απαγόρευση της συνέχισής της, προσφυγή που εκδικάζεται με διαδικασίες fast track στις 11 Οκτωβρίου. Δεν είναι τυχαίο ότι τα δυο συλλαλητήρια των εκπαιδευτικών στις 1 και 6 Οκτώβρη αντιμετώπισαν την ωμή καταστολή των αστυνομικών δυνάμεων με αύρες και δακρυγόνα σε μια επίδειξη ολοκληρωτισμού του κρατικού και καπιταλιστικού συστήματος που δυναστεύει τις ζωές μας και διαλύει τη δημόσια παιδεία και υγεία, εξαπλώνει τη φτώχεια και την εξαθλίωση, σπέρνει το θάνατο και την καταστροφή.

Επιπλέον, έχουν ήδη ξεκινήσει οι πρώτες μαθητικές καταλήψεις, κυρίως στην επαρχία, αλλά και στην Αθήνα, ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση με αιχμές την κατάργηση της τράπεζας θεμάτων και του περιορισμού εισακτέων στα Πανεπιστήμια, κι αυτό παρά την τρομοκρατία των διευθυντών και τους τραμπουκισμούς γονιών.

Επιθυμία μας είναι η παρούσα έκδοση να συνεισφέρει στον αγώνα ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση, έναν αγώνα που δεν μπορεί και δεν πρέπει να εγκλωβίζεται σε μια -ούτως ή άλλως αδύνατη- επιστροφή στην προηγούμενη κατάσταση πραγμάτων, όπως επιδιώκουν οι πάσης φύσεως διαμεσολαβητές της αριστεράς, αλλά να διαπνέεται από το επαναστατικό πρόταγμα της ελευθεριακής παιδείας σε μια κοινωνία ισότητας, αλληλεγγύης, ελευθερίας.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ, ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ!

NO PASARAN!

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΣΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Οκτώβρης 2021

Αναρχική Πολιτική Οργάνωση-Ομοσπονδία Συλλογικότητων

«Απέναντι στην διεύρυνση των ταξικών φραγμών στην εκπαίδευση, ενάντια στην κρατική βία και πειθάρχηση στο κοινωνικό σώμα των φοιτητών και της νεολαίας, σε αντιπαράθεση με όλα τα τμήματα της Αστυνομίας, αυτός ο αγώνας πρέπει να δοθεί με όλα τα μέσα και να κερδίσει, εξηγώντας γιατί όχι μόνο η Παιδεία αλλά και το κίνημα για την υπεράσπισή της από τα νύχια του ολοκληρωτισμού αποτελεί ζήτημα για ολόκληρη την κοινωνία για τους εκμεταλλεζόμενους και τους καταπιεσμένους. Το κράτος και η νεοφιλεύθερη/ακροδεξιά διαχείριση, αφού επέβαλαν την απουσία της κοινωνίας από τον δημόσιο χώρο σχεδιάζουν με πνεύμα ακραιφνούς ρεβανσισμού την αποσυγκρότηση της αγωνιστικής κληρονομιάς που άφησαν δεκαετίες φοιτητικών διεκδικήσεων. Από το Πολυτεχνείο του 1973, όταν οι φοιτητές ανέδειξαν πως μπορεί μια χούφτα ανθρώπων να πυροδοτήσει το αδύνατο, στις πρώτες καταλήψεις του 1979 που ανάγκασαν τον εθνάρχη να ακυρώσει τον νόμο 815/1978, τα πανεκπαιδευτικά κινήματα του 1990-1991 και του 1997-1998 που έβαλαν σημαντικά αναχώματα στους σχεδιασμούς των νεοφιλελεύθερων και των «εκσυγχρονιστών» μέχρι το τεράστιο κίνημα του 2006-2007 που απέτρεψε την αναθεώρηση του άρθρου 16 και το άνοιγμα του δρόμου στην καπιταλιστική ολοκλήρωση, στην ολοκληρωτική εμπορευματοποίηση της Παιδείας, το φοιτητικό κίνημα ήταν είναι και μπορεί να γίνει ξανά επικίνδυνο. Αυτοί το ξέρουν και χτυπάνε στο ψαχνό. Να ανταποδώσουμε στα ίσα. Με καταλήψεις σχολών για την επανοικειοποίηση του δημόσιου χώρου, του κοινωνικού πεδίου, με μαζικές διαδικασίες για την πραγματική εμπλοκή όλων των φοιτητών στις αποφάσεις των συλλόγων αυτοοργανωμένα και ακηδεμόνευτα από κομματικές εξαρτήσεις και κομματικές μεσολαβήσεις, με κοινωνική απεύθυνση και μαχητικό χαρακτήρα για να σπάσουν οι απαγορεύσεις που στοχεύουν στη διάλυση συνολικά του κινήματος για να ανοίξει ξανά ο δρόμος της ανυπότακτης αντίστασης, των ταξικών αγώνων, της κοινωνικής απελευθέρωσης.» [από το κάλεσμα της Αναρχικής Πολιτικής Οργάνωσης στη διαδήλωση ενάντια στην Εκπαιδευτική Αναδιάρθρωση την ημέρα ψήφισης του νόμου Κεραμέως – Χρυσοχοϊδη, 10/2/2021]

Τοποθέτηση αναρχικής συντρόφισσας εκπαιδευτικού:

Στις 11 Ιούλη, στο πλαίσιο του 3^{ου} Ελευθεριακού Φεστιβάλ Κοινωνικής, Ταξικής και Διεθνιστικής Αλληλεγγύης της Αναρχικής Πολιτικής Οργάνωσης (Αθήνα, Πανεπιστημιούπολη), πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση με τίτλο «Αγώνες στην εκπαίδευση: μια αναρχική οπτική», στην οποία συμμετείχαν η Αναρχική Συνέλευση Φοιτητών/τριών «*Quieta Movere*», η Αναρχική Μαθητική Ομάδα «Αταξία» και εκπαιδευτικοί. Στην εκδήλωση αυτή έγινε εκτενής αναφορά στους πρόσφατους αγώνες που δόθηκαν από τους μαθητές, τους φοιτητές και τους εκπαιδευτικούς με βάση τις τελευταίες εκπαιδευτικές αναδιρθρώσεις, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη. Ακολουθεί η εισηγητική τοποθέτηση αναρχικής συντρόφισσας που εργάζεται ως εκπαιδευτικός στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Σε κάθε προσπάθειά μου να διατυπώσω με απλότητα, λιτότητα και σαφήνεια την ουσία της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης, μου έρχονται αυθόρμητα στο νου οι στίχοι της Κατερίνας Γώγου:

«Ξέρω πως ποτέ δε σημαδεύουνε στα πόδια
Στο μυαλό είναι ο στόχος
Το νου σου, ε;»

Ο σύγχρονος ολοκληρωτισμός του κράτους και του κεφαλαίου δε σημαδεύει μόνο -στην κυριολεξία- στο κεφάλι τους απόκληρους και τους φυλακισμένους, τους πρόσφυγες και τους μετανάστες, τους αντιστεκόμενους, τους εξεγερμένους και τους επαναστάτες. Με όπλο την εκπαίδευση, σημαδεύει στο κεφάλι -αυτή τη φορά μεταφορικά- τα παιδιά και τους νέους των πληθειακών στρωμάτων, την ελπίδα αυτής της γερασμένης κοινωνίας, τους εξεγερμένους και εν δυνάμει εξεγερμένους του σήμερα και του αύριο.

Αν προσεγγίσουμε την εκπαιδευτική αναδιάρθρωση ως τη διαρκή αναπροσαρμογή της εκπαίδευσης στις εκάστοτε επιταγές των πολιτικών και οικονομικών αφεντικών, επιταγές που στην περίοδο που διανύουμε το βασικό τους χαρακτηριστικό είναι ο ολοκληρωτισμός, είναι εύκολο να συλλάβουμε την πεμπτούσια της εκπαιδευτικής αναδιάρθρωσης. Πρόκειται για τη διαμόρφωση ενός νέου τύπου ανθρώπου και μιας νέας κοινωνίας ιδιωτών με τη διπλή σημασία του όρου -ή για την ακρίβεια μιας μη κοινωνίας. Ενός νέου τύπου ανθρώπου και μιας νέας κοινωνίας απόλυτα προσαρμοσμένων στις ανάγκες της άυλης καπιταλιστικής οικονομίας και του διαρκώς εντεινόμενου κρατικού ελέγχου και καταστολής.

Το κενό περιεχομένου αφήγημα της εξουσίας για το υποτιθέμενο τέλος της ιστορίας και για τον κόσμο της κυριαρχίας του κράτους και του εμπορεύματος ως τον μόνο εφικτό κόσμο, μένει εντελώς μετέωρο αν δε συνοδευτεί από έναν νέο τύπου άνθρωπο. Πρόκειται για την ακρίβεια για τον διακαή πόθο της εξουσίας: το τέλος του ανθρώπου ως σκεπτόμενου όντος -όπως το προανήγγειλε από τη δεκαετία του 60 ο Γάλλος φιλόσοφος και χρονικογράφος της

εξουσίας Μισέλ Φουκώ- και το τέλος του ορθολογικού ουμανισμού, όπως τον γνωρίσαμε από την εποχή του διαφωτισμού και της γαλλικής επανάστασης.

Το πρόταγμα της αριστείας στο χώρο της εκπαίδευσης, το οποίο προβάλλουν κατά κόρον οι άριστοι της σαπίλας που μας κυβερνούν, δεν αποτελεί παρά τον εξωραϊσμό του κοινωνικού κανιβαλισμού σε βάρος των πληθειακών στρωμάτων που πετιούνται στο εκπαιδευτικό περιθώριο.

Το νέο νομοσχέδιο για την εκπαίδευση που ψηφίζεται αυτές τις μέρες, φέρει την κωμική ονομασία «νομοσχέδιο για την αναβάθμιση της παιδείας, την αυτονομία των σχολικών μονάδων και την ...ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών» (!!!).

Στην πραγματικότητα, αποσκοπεί στη διάλυση της δημόσιας εκπαίδευσης, στο πέρασμα των σχολικών μονάδων στην εξουσία των κατά τόπους δημοτικών αρχών και των κάθε λογής ιδιωτών χορηγών οι

οποίοι θα καθορίζουν ακόμα και το πρόγραμμα σπουδών, στην πειθάρχηση και την υποταγή εκπαιδευτικών, μαθητών και φοιτητών, στην ανατροπή των εργασιακών σχέσεων των εκπαιδευτικών.

Όπως σε όλα τα υπόλοιπα πεδία, έτσι και στην εκπαίδευση, το ξέσπασμα της φονικής πανδημίας αποτέλεσε μια πρώτης τάξης ευκαιρία για το κράτος για να επιταχύνει τους αντικοινωνικούς του σχεδιασμούς.

Το κράτος όχι μόνο δε φρόντισε να μειώσει τον αριθμό των μαθητών σε κάθε τάξη, ούτως ώστε να μη χρειαστεί να κλείσουν τα σχολεία για ολόκληρη σχεδόν τη σχολική χρονιά, αλλά αντιθέτως αύξησε τον αριθμό των μαθητών σε κάθε τάξη και υποχρέωσε χιλιάδες εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς να προσαρμοστούν άρον-άρον στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, μέσα από τη χρήση ενός και μόνο λογισμικού, του Webex, για το οποίο κατέβαλλε πάνω από 2 εκατομμύρια ευρώ στην εταιρεία Cisco. Παραβίασε το προσωπικό απόρρητο των χρηστών και παραχώρησε στην εν λόγω εταιρεία το δικαίωμα να χρησιμοποιεί τα προσωπικά δεδομένα εκπαιδευτικών και μαθητών για εμπορικούς σκοπούς.

Κι αυτό την ίδια στιγμή που διατεινόταν ότι δεν υπάρχουν χρήματα για την ανέγερση σχολικών εγκαταστάσεων ούτως ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ασφαλής η λειτουργία των σχολείων με ολιγομελή τμήματα μαθητών.

Με αυτό τον τρόπο, πέτυχε τον αποκλεισμό μεγάλου μέρους των παιδιών των πληθειακών στρωμάτων από τη δημόσια εκπαίδευση: σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία, το ένα τρίτο των νοικοκυριών στην Ελλάδα δεν έχει καν πρόσβαση στο ίντερνετ. Και η πραγματικότητα αναδεικνύεται ακόμα πιο ζοφερή, αν σκεφτούμε τα παιδιά που ζουν σε μεταναστευτικές δομές και για τα οποία το σχολείο είναι ένα πολύτιμο μέσο κοινωνικοποίησης και η σχεδόν αποκλειστική επαφή με τον έξω κόσμο.

Η UNICEF, σε μελέτη που έκανε για τις συνέπειες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα παιδιά εν μέσω πανδημίας, κάνει λόγο για καταστροφικά αποτελέσματα ανάλογα με εκείνα του Β Παγκοσμίου Πολέμου στο χώρο της εκπαίδευσης και μιλά για «χαμένη γενιά».

Επιπλέον, οι συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών επιδεινώθηκαν στο έπακρο, καθώς γεύτηκαν κι εκείνοι αυτό που βιώνουν χιλιάδες εργαζόμενοι που

δουλεύουν εξ αποστάσεως στη διάρκεια της πανδημίας: κατάργηση του ωραρίου εργασίας, κατάργηση των διαλειμμάτων στη διάρκεια της διδασκαλίας, κατάργηση της διάκρισης ανάμεσα στο χώρο ζωής και στο χώρο εργασίας, ατέλειωτα ξενύχτια για να προετοιμάσουν ηλεκτρονικά το μάθημα, να διορθώσουν τις ασκήσεις και τις εργασίες των μαθητών, ακόμα και για να μάθουν να χρησιμοποιούν τα νέα ψηφιακά εργαλεία, χωρίς καμία τεχνική κατάρτιση -τα σεμινάρια του Υπουργείου Παιδείας ξεκίνησαν μόλις το Μάιο, στο τέλος της σχολικής χρονιάς- χωρίς παροχή τεχνικού εξοπλισμού και ο κατάλογος των προβλημάτων δεν έχει τελειωμό.

Το κράτος, καταργώντας κάθε πρόσχημα για την προσφυγή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση για λόγους προστασίας από την πανδημία, χρησιμοποίησε το Webex ως μέσο καταστολής των μαθητικών καταλήψεων και στοχοποίησης των καταληψιών, αφού επιχείρησε να υποχρεώσει τους εκπαιδευτικούς να κάνουν μάθημα στη διάρκεια των καταλήψεων και να αποκλείουν από αυτό τους καταληψίες. Και είναι προς τιμήν εκείνων των εκπαιδευτικών -και δεν είναι λίγοι αυτοί -που, παρά τις ασφυκτικές πιέσεις και απειλές του Υπουργείου Παιδείας, αρνήθηκαν να κάνουν μάθημα στη διάρκεια των καταλήψεων και να γίνουν ρουφιάνοι των μαθητών τους.

Τέλος, το Υπουργείο θέλοντας να εξισώσει την εξ αποστάσεως με τη ζωντανή διδασκαλία και να την επιβάλλει ως μια νέα κανονικότητα, απαίτησε από τους εκπαιδευτικούς να καταθέσουν βαθμούς στο Α τετράμηνο, τη στιγμή που καλά-καλά δε γνώριζαν τα πρόσωπα των περισσότερων μαθητών τους και τους απείλησε με κυρώσεις, οι οποίες όμως έπεσαν στο κενό: οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί αρνήθηκαν να καταθέσουν βαθμολογία, την ίδια στιγμή που το Υπουργείο ζητούσε από τους διευθυντές των σχολείων να στείλουν λίστες με τα ονόματά τους,

μετατρέποντας τους διευθυντές σε ρουφιάνους των συναδέλφων τους.

Όμως το άνευ προηγουμένου ενδιαφέρον του κράτους για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς δε σταματά εδώ: το Φλεβάρη του 2020 κι ενώ τα σχολεία είναι κλειστά, περνάει από τη Βουλή τον περίφημο νόμο περί εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, ενώ παράλληλα μειώνει κατά χιλιάδες τον αριθμό των εισακτέων στα Πανεπιστήμια και επαναφέρει την περιβόητη τράπεζα θεμάτων από την οποία οι μόνοι που ευνοούνται είναι οι ιδιοκτήτες των φροντιστηρίων, ενώ οι καθηγητές δεν έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν οι ίδιοι τα θέματα των προαγωγικών εξετάσεων στο Λύκειο ανάλογα με τις δυνατότητες των μαθητών τους, αλλά υποχρεώνονται να τα αντλούν από μια εθνική τράπεζα θεμάτων που έχει καταρτιστεί με βάση τα κανιβαλικά πρότυπα της αριστείας.

Να σημειώσω εδώ ότι η μείωση των εισακτέων στα Πανεπιστήμια και η επαναφορά της τράπεζας θεμάτων στο Λύκειο ήταν μια από τις άμεσες προτεραιότητες της κρατικής εξουσίας στο χώρο της εκπαίδευσης: δεν είναι τυχαίο ότι η Ελλάδα είναι η χώρα με το μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών σε αναλογία με το συνολικό πληθυσμό και η τρίτη χώρα σε αριθμό διδακτορικών φοιτητών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την ίδια στιγμή που η ανεργία των νέων και η αναντιστοιχία σπουδών-εργασίας σημειώνουν αριθμούς ρεκόρ. Είναι δεδομένο ότι αυτή η εκρηκτική αντίφαση η οποία πυροδοτεί κοινωνικές αντιστάσεις και αγώνες στο χώρο των Πανεπιστημίων θα μπορούσε να αποδειχθεί στο μέλλον ακόμα πιο επικίνδυνη για την εξουσία: γι αυτό και έπρεπε να εξαλειφθεί.

Σε ό,τι αφορά τον περίφημο νόμο περί εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, αυτός προβλέπει μεταξύ άλλων την αντικατάσταση των γνώσεων με δεξιότητες άμεσα συνδεδεμένες με την αγορά εργασίας, την αξιολόγηση του σχολείου από τους εκπαιδευτικούς, αλλά και από στελέχη του Υπουργείου Παιδείας, με βάση 48 δείκτες μεταξύ των οποίων και τις επιδόσεις των μαθητών, την εμπλοκή του δήμου στις αποφάσεις του συλλόγου διδασκόντων, την αναζήτηση ιδιωτών-χορηγών από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς και τέλος τη χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων με βάση τις επιδόσεις των μαθητών, κατηγοριοποιώντας τα σχολεία σε «καλά» και «κακά» και ανοίγοντας το δρόμο για το κλείσιμο και τη συγχώνευση σχολικών μονάδων.

Σύσσωμοι οι εκπαιδευτικοί τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπερβαίνοντας την απομόνωση που δημιουργεί η εξ αποστάσεως εργασία, αντέδρασαν συλλογικά και ακύρωσαν στην πράξη την εφαρμογή του νόμου περί αξιολόγησης. Σε αυτό το σημείο, θέλω να διαβάσω απόσπασμα από το αδημοσίευτο κείμενο ενός συντρόφου εκπαιδευτικού:

«Σε αυτόν τον αγώνα όπλα μας είναι η συναδελφικότητα και η αλληλεγγύη. Να μη μείνουμε λοιπόν μόνο στο ζήτημα της εξασφάλισης της αδυναμίας συγκρότησης απαρτίας ώστε να μην διεξαχθεί ο ειδικός σύλλογος περί αξιολόγησης. Θα πρέπει ΟΛΟΙ μας, ΟΛΟΙ μας να στείλουμε τη συμμετοχή μας στην απεργία - αποχή από τις διαδικασίες της αξιολόγησης συμπεριλαμβανομένου και του συλλόγου για αυτές. Και μετά από αυτό το πρώτο σημαντικό βήμα, να συνεχίσουμε στον δρόμο του αγώνα από τα κάτω, από τη βάση, μακριά από κάθε λογική ανάθεση σε “ειδικούς”, μέσα από μαζικές συλλογικές διαδικασίες στο σωματείο μας. Να αρνηθούμε να σκάσουμε τον λάκκο που μας ετοιμάζουν. Να ακουστεί δυνατά η φωνή μας για ένα ζήτημα το οποίο όπου εφαρμόστηκε, αποδείχτηκε καταστροφικό.

Οδήγησε σε εξοντωτική διόγκωση του εργασιακού χρόνου, σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης, ανταγωνισμό, κλονισμό των συναδελφικών σχέσεων και ανθρωποφαγία, απομάκρυνση από τη διδασκαλία και ψυχρή διεκπεραίωση γραφειοκρατικών “καθηκόντων”, ένα νοσηρό κλίμα μέσα στο οποίο ξεχνάς γιατί κάποτε ήθελες να διδάξεις. Και αυτά είναι μόνο η κορυφή του

“Ορίστε μια τάξη που κάθεται φρόνιμα”

Σύλληψη 146 μαθητ(ρι)ών στο
Mantes-la-Jolie, Γαλλία Δεκέμβρης '18

παγόβουνου. Είναι στον ορίζοντα η αυτονομία της σχολικής μονάδας, το πέρασμα στους δήμους, η αναζήτηση πόρων από εμάς τους ίδιους, οι managers-εργοδότες-τιμωροί, η κατηγοριοποίηση των σχολείων σε “καλά” και “κακά”, η σύνδεση της αξιολόγησης με τον μισθό, οι συγχωνεύσεις και το κλείσιμο σχολείων, η αμφισβήτηση της μονιμότητας και οι διαθεσιμότητες-απολύσεις. Η σοφιστεία “όποιος αξιολογεί αξιολογείται” επιχειρεί να συγκαλύψει το “ποιος αξιολογεί” και “ποιος αξιολογείται”, να συγκαλύψει μια αυστηρή και άκρως ιεραρχική πειθάρχηση-χειραγώγηση που θα μεταφέρει την αποκλειστική ευθύνη σε εμάς για τα, όπως λέγεται, “χάλια” της εκπαίδευσης, προκειμένου να επιβληθεί ένα αυταρχικό και ταξικό σχολείο, εχθρικό στα μορφωτικά δικαιώματα των παιδιών και τα δικά μας εργασιακά δικαιώματα. »

Πράγματι, αρνηθήκαμε να σκάσουμε το λάκκο που μας ετοιμάζουν. Παρά την τρομοκρατία του Υπουργείου και τις απειλές για περικοπές μισθών, η συντριπτική πλειοψηφία των εκπαιδευτικών, μόνιμοι και αναπληρωτές -οι οποίοι αποτελούμε το ένα τρίτο του εκπαιδευτικού δυναμικού και καλύπτουμε πάγια κενά δουλεύοντας κάτω από επισφαλείς και εξοντωτικές συνθήκες, όχι σε ένα αλλά σε δυο και σε τρία διαφορετικά σχολεία -, δώσαμε μάχη μέσα στους συλλόγους διδασκόντων δηλώνοντας απεργία-αποχή από την αξιολόγηση. Και το αποτέλεσμα μας δικαίωσε : σχεδόν το 95% των εκπαιδευτικών δήλωσε απεργία-αποχή από την αξιολόγηση, αδρανοποιώντας στην ουσία το συγκεκριμένο νόμο.

Παράλληλα το Υπουργείο Παιδείας, συνεχίζοντας το βομβαρδισμό με νόμους και εγκυκλίους πάντα στην κατεύθυνση αναβάθμισης-όπως αποκαλεί τη διάλυση- της δημόσιας εκπαίδευσης, έδωσε τη δυνατότητα στο Σύλλογο διδασκόντων να ζητήσει την ένταξη του σχολείου στα πρότυπα-πειραματικά,

προωθώντας εκ νέου την κατηγοριοποίηση των σχολείων σε « καλά » και «κακά» και βάζοντας από το παράθυρο το ζήτημα της αξιολόγησης, αφού οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε πρότυπα και πειραματικά σχολεία υφίστανται διαρκώς τη διαδικασία της αξιολόγησης και χάνουν την οργανική τους θέση στο σχολείο που διδάσκουν.

Σε αυτό το σημείο να κάνω μια αποσαφήνιση σε ό,τι αφορά τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία. Πρότυπα είναι τα σχολεία που διαφημίζουν το ρατσιστικό πρόταγμα της αριστείας και στα οποία οι μαθητές εισάγονται με εξετάσεις, ενώ πειραματικά είναι τα σχολεία που εφαρμόζουν πρωτοποριακές παιδαγωγικές μεθόδους των πανεπιστημίων και στα οποία οι μαθητές εισάγονται με κλήρωση. Όλα τα δημόσια σχολεία θα έπρεπε να είναι πειραματικά.

Όπως και να έχει, και αυτή η απόπειρα του Υπουργείου έπεσε στο κενό: κανένας σύλλογος καθηγητών δε ζήτησε την ένταξη του σχολείου του στα πρότυπα-πειραματικά, με αποτέλεσμα το Υπουργείο Παιδείας με τη γνωστή δημοκρατική μέθοδο του αποφασίζομεν και διατάσσομεν να μετατρέψει αυθαίρετα 50 σχολεία ανά την επικράτεια σε πρότυπα και πειραματικά.

Τέλος, το κράτος ανέσυρε από τα συρτάρια πρωτοφανείς διατάξεις για τον εσωτερικό κανονισμό των σχολείων, έναν κανονισμό που μέχρι σήμερα καταρτίζεται από το σύλλογο των καθηγητών με τη σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων της μαθητικής κοινότητας, απαιτώντας τη συμμετοχή της δημοτικής αρχής στη σύνταξη του εσωτερικού κανονισμού και αντιμετωπίζοντας με κατασταλτικό τρόπο τις όποιες αποκλίνουσες από το κυρίαρχο συμπεριφορές των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων και των ενδυματολογικών τους προτιμήσεων.

Το δίλημμα Αναρχισμός και Κοινωνική Επανάσταση ή καπιταλισμός και κρατική βαρβαρότητα, στο ζήτημα της παιδείας, όπως και σε κάθε κοινωνικό ζήτημα είναι περισσότερο επίκαιρο και επιτακτικό από ποτέ.

Να βαδίσουμε στα χνάρια του σπουδαίου Ισπανού αναρχικού αγωνιστή Φρανσίσκο Φερέρ, ιδρυτή των ρασιοναλιστικών σχολείων. Στα χνάρια της ελευθεριακής παιδαγωγικής του αναρχικού Σεμπαστιέν Φωρ, της μαθητοκεντρικής παιδαγωγικής του Σελεστέν Φρενέ, της αγάπης για τα παιδιά των φτωχών γαλλικών προαστίων του Φερνάν Ουρύ, της σχέσης με τη φύση ως συστατικό στοιχείο μάθησης και της ιδιαίτερης φροντίδας των παιδιών με ειδικές ανάγκες του Οβίδιου Ντε Κρολύ.

Να εμπνευστούμε από το σύγχρονο παράδειγμα του ζαπατίστικου σχολείου, ενός σχολείου που δημιουργήθηκε μετά την άρνηση των παιδιών ζαπατίστας να πηγαίνουν στα σχολεία της κακής διακυβέρνησης και στο οποίο τα παιδιά διδάσκονται την αλληλεγγύη, την ελευθερία και την αξιοπρέπεια μαζί με την ιστορία των αγώνων των αυτόχθονων και τις γνώσεις που είναι χρήσιμες στις ζαπατίστικες κοινότητες.

Κλείνοντας, θέλω να αναφέρω τα λόγια από μια αφίσα που βγάλαμε το 2001 για τα 13 χρόνια της κατάληψης της Λέλας Καραγιάννη και που παραμένουν πάντα επίκαιρα:

«Καμιά νοσταλγία για αυτόν τον γερασμένο κόσμο που από καιρό πια ανήκει στο παρελθόν. Κανένας συμβιβασμός με το αβίωτο παρόν που υπόσχεται μόνο το χειρότερο. Κανένας δισταγμός και φόβος για το μέλλον που θέλουμε: την κοινωνική επανάσταση, την αναρχία και τον ελευθεριακό κομμουνισμό.»

Τοποθέτηση από την Αναρχική Μαθητική Ομάδα Αταξία

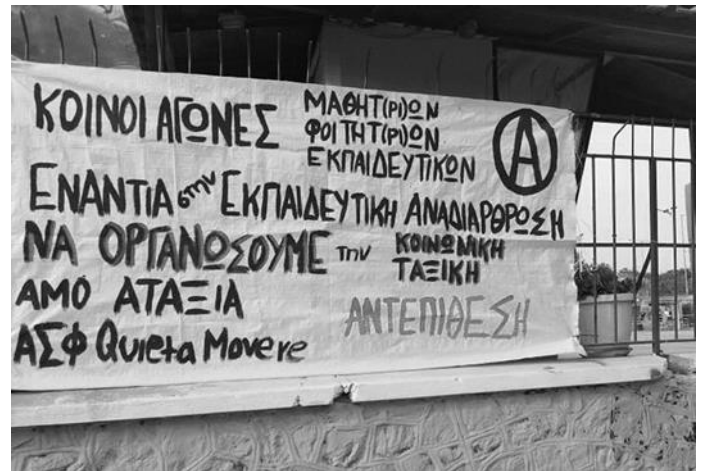
Συνήθως τα κείμενα μας ξεκινάν με μια προμετωπίδα, με λόγια αναρχικών που πραγματεύονται το ζήτημα στο οποίο αναφερόμαστε. Αυτήν την φορά, όμως, πιστεύουμε θα ταίριαζε να ξεκινήσουμε παραθέτοντας τα λόγια του πρωθυπουργού της χώρας, ο οποίος στην παρουσίαση του νέου αντικειμενικού νόμου, ανέφερε επί λέξει «δεν χρειάζεται και δεν πρέπει να πάνε όλοι στο πανεπιστήμιο. Υπάρχουν δημιουργικά επαγγέλματα». Το κυβερνητικό αφήγημα, λοιπόν, θέλει η ένταξη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση να μην συνιστά μια διαδικασία στην οποία είναι όλοι και όλες δεκτές αλλά ένα προνόμιο των αρίστων, των ανθρώπων που έχουν την οικονομική δυνατότητα. Γιατί είναι σαφές πως πια, όταν αναφερόμαστε στην ένταξη στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, τα χρήματα είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες. Οι προθέσεις του κράτους να ενισχυθούν τα κολλέγια από τους μαθητές και τις μαθήτριες που αποκλείστηκαν από το Δημόσιο Πανεπιστήμιο είναι ξεκάθαρες. Επίσης, ιδιωτικοποιώντας την παιδεία καθίσταται πολύ πιο εύκολη η δημιουργία ακόμη περισσότερων φθηνών εργατικών χεριών που θα εξυπηρετούν και θα καθορίζονται από τους λίγους, από τα αφεντικά αυτού του κόσμου. Με τον αντικειμενικό νόμο το κράτος επιτίθεται όχι μόνο σε μαθητές και φοιτήτριες αλλά και στους εκπαιδευτικούς. Εισάγει την αξιολόγηση τους προσπαθώντας να διαμορφώσει τις κατάλληλες συνθήκες για την αναχαίτιση οποιασδήποτε αντίδρασης. Θέλει εκπαιδευτικούς που θα αναπαράγουν κατ' αποκλειστικότητα την ρητορική της εξουσίας και των αφεντικών. Ουσιαστικά, οι συγκεκριμένες αντικειμενικές αλλαγές εντάσσονται στην πολύχρονη προσπάθεια των κυβερνήσεων να μετατρέψουν τα σχολεία σε γενέτειρες εύκολα συμβιβάσιμων, άβουλων, φθηνών εργατών.

Πίσω από τις λέξεις «ελευθερία» και «αυτονομία» που προσδίδει το κράτος στο περιεχόμενο του νέου νόμου, προσπαθώντας να δημιουργήσει την ψευδαίσθηση πως επρόκειτο για αναβάθμιση της εκπαίδευσης, δημιουργεί ένα

καθεστώς το οποίο εξαιρεί μαθητές και μαθήτριες από το σύστημα δημιουργώντας μια εκπαίδευση ασφυκτική για παιδιά από οικογένειες χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων, για πρόσφυγες και για

μετανάστες/τριες. Με τις νέες αλλαγές πολλαπλασιάζονται τα εμπόδια στην μόρφωση όλων των παιδιών εμπορευματοποιώντας όχι μόνο την γνώση αλλά ολόκληρο τον θεσμό της παιδείας και της εκπαίδευσης μέχρι και της κοινωνικοποίησης καθώς επρόκειτο για «εξάιρεση», για «αποκλεισμό» μαθητών/τριων από ένα σύνολο το οποίο μπορεί και έχει πρόσβαση στην γνώση. Έχουμε να κάνουμε πια, λοιπόν, με ένα σχολείο σκληρών και συντηρητικών νεοφιλελεύθερων προτύπων με το οποίο η οπισθοδρόμηση επιτείνεται.

Όπως είδαμε στις φετινές πανελλαδικές εξετάσεις αποκλείστηκαν γύρω στους 40.000 φοιτητές από το πανεπιστήμιο, αριθμός πρωτόγνωρος με βάση τα προηγούμενα δεδομένα. Μάλιστα, όπως είδαμε με την ελάχιστη βάση εισαγωγής όχι μόνο αποκλείονται δεκάδες χιλιάδες φοιτητές αλλά επίσης κλείνουν τμήματα, καθώς πλέον κανένας υποψήφιος δεν περνά.

Με βάση, λοιπόν, τα προηγούμενα αντιλαμβανόμαστε πως το σχολείο στην καπιταλιστική κοινωνία που ζούμε δεν έχει παρά να προσφέρει παραγωγικά χέρια για τις ανάγκες του κεφαλαίου, υποδουλωμένους πολίτες στην υπηρεσία του κράτους, ανελευθερία και εκμετάλλευση, ανταγωνισμό, κανιβαλισμό και ανισότητες. Το σχολείο του σήμερα αποτελεί τον πρώτο εξουσιαστικό φορέα που συναντάμε στη ζωή μας και φροντίζει να διασφαλίσει στο κράτος, στην εξουσία και στο κεφάλαιο την συνέχεια τους, αναπαράγοντας το αφήγημα του σύγχρονου ολοκληρωτισμού, καταπνίγοντας όποια διάθεση αντίστασης και αλλαγής.

Θεωρούμε απαραίτητο και αναγκαίο να αναρωτηθούμε και να προβληματιστούμε σχετικά με τη φύση αυτής της εκπαίδευσης που λαμβάνουμε,

δηλαδή τη στροφή της παιδείας σε μια τεχνική εκπαίδευση που στόχο έχει την απόκτηση δεξιοτήτων για ένα καπιταλιστικό σύστημα παραγωγής. Αναγνωρίζουμε, πως μόνος στόχος του υπάρχοντος εκπαιδευτικού συστήματος είναι να λειτουργεί ως μέσο για την καλλιέργεια και την εξάπλωση των ιδεών του κράτους που επιβάλλοντας το δικό του εκπαιδευτικό μοντέλο. Είναι χρέος μας, ως μαθητές, ως φοιτήτριες, ως εκπαιδευτικοί, ως τα καταπιεζόμενα υποκείμενα στο δίπολο καταπιεστές και καταπιεσμένοι, να υψώσουμε αντιστάσεις, να εκδηλώσουμε με ξεκάθαρο και ευθύ τρόπο την αντίθεση και την αντίσταση μας στον εκβαρβαρισμό της εκπαίδευσης και της κοινωνίας.

Για αυτό, εδώ οφείλουμε να σημειώσουμε τη βαρύνουσα σημασία της συνολικοποίησης του – γενικότερα– εκπαιδευτικού αγώνα. Τα βασικά υποκείμενα στον χώρο της εκπαίδευσης αποτελούνται από μαθητές/τριες, φοιτητές/τριες και εκπαιδευτικούς. Θεωρούμε πως και τα τρία αυτά σύνολα αγωνίζονται υπό ένα κοινό πρίσμα, έχοντας κοινές διεκδικήσεις και ανάγκες. Λόγω αυτών έχει ιδιαίτερη σημασία να συνυπάρχουν στον δρόμο και στις διαδικασίες με απώτερο στόχο την διαμόρφωση αυτού που ονομάζουμε «πανεκπαιδευτικό αγώνα».

Αγωνιζόμαστε ως αναρχικοί και αναρχικές γιατί πιστεύουμε πως η κοινωνική, η μαθητική καθώς και η φοιτητική αυτοοργάνωση είναι ο πιο επικίνδυνος και αποτελεσματικός τρόπος να αντιπαρατεθούμε στην εξουσία και σε ό,τι μας καταπιέζει. Και αυτό γιατί είναι ο αγώνας από τα κάτω που δίνουμε καθημερινά στο σχολείο, στη σχολή, στη δουλειά και στον δρόμο για να μπορέσουμε να ορίσουμε εμείς οι ίδιοι και εμείς οι ίδιες τις ζωές μας. Είναι ο αγώνας για να υπερασπιστούμε μια παιδεία δημόσια και προσβάσιμη σε όλους, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα την προοπτική για μια άλλη ελευθεριακή παιδεία σε

μια ελεύθερη κοινωνία απαλλαγμένη από τον μίσος και τον φόβο που σπέρνει ο καπιταλισμός, οι τάξεις, η εξουσία.

Εμείς, πιστεύουμε ότι το κατάλληλο σχολείο είναι αυτό που μας εξοικειώνει με τον κόσμο. Οφείλει το σχολείο να είναι μια ενεργητική διαδικασία που να ενθαρρύνει, να βοηθά κάποιον να αναπτύξει και να εκτιμήσει τις ικανότητες του. Το Ελευθεριακό σχολείο που θέλουμε υπερασπίζεται εκ των πραγμάτων μια αναρχική ηθική, είναι μια ανθρώπινη διαδικασία εξέλιξης, δημιουργίας, αλλαγής που στόχο έχει που επαναστατικοποιεί τα άτομα και να μεταβάλλει τις υπάρχουσες δομές στις σχέσεις και στους τρόπους επικοινωνίας. Χρέος μας ως αναρχικών είναι να αναδείξουμε όσα μας καταπιέζουν και να αγωνιστούμε όχι μόνο για ένα άλλο σχολείο, αλλά για μια άλλη κοινωνία, για την κοινωνική επανάσταση, την αναρχία και τον ελευθεριακό κομμουνισμό.

Είναι η κατάλληλη στιγμή λοιπόν να ταχθούμε ολόψυχα με το μέρος των καταπιεσμένων, με το μέρος της οργάνωσης και της αντίστασης ενάντια στους κρατικούς θεσμούς που μας καταπιέζουν. Στοχεύουμε στην ζύμωση των μαθητών και των μαθητριών, πλάι σε φοιτητές/τριες και εκπαιδευτικούς, για την οργάνωση των δικών μας αντιστάσεων, για ένα σχολείο που αντί για κοινωνικό πεδίο εξατομίκευσης και ανταγωνισμού θα γίνει τόπος έκφρασης της συλλογικής αντίστασης και αλληλεγγύης. Από τη νέα χρονιά θέλουμε τα σχολεία μας να γίνουν οι βάσεις της αντίστασής μας μέσα από καταλήψεις και παρεμβάσεις. Ο αγώνας μας για μια καλύτερη εκπαίδευση, αλλά και για μια καλύτερη ζωή, δεν σταμάτησε και δεν θα σταματήσει μέχρι να έχουμε αυτό που μας αξίζει. Θέλουμε όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες, όχι να στοιχισθούν πίσω μας ούτε να ηγηθούν μπροστά μας αλλά να σταθούν πλάι μας. Θέλουμε να αναδείξουμε την αναγκαιότητα της οργάνωσης, του οργανωμένου αγώνα ως τον μοναδικό ουσιαστικό τρόπο αγώνα, αν θέλουμε να πάρουμε τις ζωές μας στα χέρια μας

Τοποθέτηση από αναρχικούς φοιτητές

Το παρόν κείμενο βασίζεται στην εισήγηση της Συλλογικότητας για τον Κοινωνικό Αναρχισμό «Μαύρο & Κόκκινο» (μέλος της Α.Π.Ο. - Ο.Σ.) στην εκδήλωση.

Για τον νόμο Κ-Χ, έχουν γραφτεί πολλά όχι μόνο με λόγια σε πολιτικά διακηρύξεις αλλά και με συλλογικές πράξεις στο δρόμο του αγώνα και σε καταλήψεις. Όπως και να έχει, σίγουρα δεν ήρθε εν κενώ. Η κρατική μέριμνα της Κυβέρνησης για τα πανεπιστήμια ξεκίνησε ήδη από τις πρώτες μέρες της εκλογής της με την κατάργηση του Ασύλου και ακολούθησε η ψήφιση δύο νόμων, αρχικά για τη δευτεροβάθμια και μετά για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η ολοκληρωτική κατάργηση του Ασύλου και ο χρόνος που έγινε είναι ενδεικτικοί του ιδεολογικού προσανατολισμού της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Το άσυλο νοηματοδοτείται από τους αγώνες του λαού, πάμπολλα τα παράδειγμα. Αφετηρία και αποκορύφωμα όλων είναι η εξέγερση του Πολυτεχνείου του '73. Είναι αυτή που έθεσε τα θεμέλια στη δόμηση μιας αγωνιστικής κουλτούρας μέσα στα πανεπιστήμια καθόλη την μεταπολίτευση, είναι αυτή που μέχρι σήμερα δείχνει στους καταπιεσμένους τη μοναδική δίοδο που διαθέτουν για την απελευθέρωσή τους την εξέγερση ενάντια στους δυνάστες τους. Το πλαίσιο του «Πολυτεχνείου» και η έντονη πολιτικοποίηση των φοιτητών στη μεταπολίτευση συνέβαλαν αποφασιστικά στη δημιουργία ενός κλίματος ανυπακοής των νέων και στη μετατροπή των πανεπιστημιακών χώρων σε πεδία ανάπτυξης και διάχυσης ριζοσπαστικών ιδεών. Για αυτό, και οι αγώνες των φοιτητών τις τελευταίες δεκαετίες είναι πολλοί. Είναι δυναμικοί και σίγουρα περισσότεροι από τις μεταρρυθμίσεις με τις όποιες μάταια οι εξουσιαστές πιστεύουν ότι θα αλλάξουν τις ισορροπίες και θα κάμψουν το αγωνιστικό φρόνημα των νεολαίων και των φοιτητών.

Σύντομη ιστορική αναδρομή στα φοιτητικά κινήματα από την Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα

*Αναγνωρίζουμε βέβαια προκαταβολικά, ότι αυτή η ιστορική αναδρομή δεν μπορεί να είναι συνολική, ιδίως, δε, όταν στερείται και του ουσιαστικού και ζωντανού κομμάτι του διαλόγου. Επιλέγεται όμως, η σύντομη ανάδειξη κομβικών σημείων στο ιστορικό συνεχές αυτών των αναδιαρθρώσεων που καταδεικνύουν ακριβώς τη σύνδεση των

εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων με την αναδιάρθρωση του κεφαλαίου αλλά και τις αντιστάσεις και τους αγώνες εναντίον τους.

Ήδη από την πρώτη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση της κυβέρνησης του εθνάρχη Καραμανλή το 1976 επί υπουργίας Ράλλη, διαφαίνονται τα βασικά χαρακτηριστικά όλων των εκπαιδευτικών νομοσχεδίων που επιβιώνουν ακόμη και στον τελευταίο. Αυτός ο νόμος, δημιούργησε τις τρεις τάξεις του γυμνασίου και τις αντίστοιχες του λυκείου, όπως και την δημιουργία των ΕΠΑΛ και τον ΚΑΤΕΕ (πρόδρομοι των ΤΕΙ). Κι όλα αυτά έγιναν φυσικά έπειτα από τις προτάσεις του ΟΟΣΑ και της τότε ΕΟΚ, αυτών δηλαδή που ξέρουν καλύτερα από όλους τι έχει ανάγκη το κεφάλαιο, ώστε να παράγει τα μέγιστα δυνατά κέρδη. Ομοίως, και τώρα ο νόμος 4777 ακολουθεί κατά γράμμα τις επιταγές της ΕΕ και του ΟΟΣΑ. Επίσης, δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι δεύτερη μεταρρύθμιση με αρμόδιο πλέον υπουργό τον Ι. Βαρβιτσιώτη το 1978, είναι αυτή που θεσμοθετεί για πρώτη φορά το όριο φοίτησης στα πανεπιστήμια και προβλέπει τη μείωση των εξεταστικών από 3 σε 2. Προσανατολίζεται, δηλαδή, στην κατεύθυνση της εκδικητικής εντατικοποίησης των ρυθμών σπουδών, η οποία πάντα έχει διττή στόχευση, αφού λειτουργεί και ως εναλλακτικό μέσο προληπτικής καταστολής, αποπροσαντολισμού των φοιτητών και συρρίκνωσης του χρόνου τους. Τελικά, ο νόμος καταφέρνει να εφαρμοστεί μόνο για ένα ακαδημαϊκό έτος ('78-'79), αφού ανακόπτεται από τις αντιδράσεις του δυναμικού φοιτητικού κινήματος που διεκδίκησε την απόσυρση του με καταλήψεις σε πολλές σχολές της χώρας. Η κατάληψη ως μέσο αγώνα των φοιτητών αναδεικνύεται από τότε ως το πιο αποτελεσματικό και δυναμικό μέσο των φοιτητών και αυτή η συνθήκη παραδίδεται μέχρι σήμερα.

Αν και τότε, το '81, στους φοιτητές και τους αγωνιστές ήταν νωπές οι μνήμες του '73, δεν ήταν λίγοι αυτοί που συμβιβάστηκαν ή και αφομοιώθηκαν από το πολιτικό σχέδιο του Πασοκ που ανέλαβε τη

διακυβέρνηση. Οι μεταρρυθμίσεις που προώθησε είναι αυτές που διαμόρφωσαν την τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπως τη γνωρίζουμε σήμερα (εξάμηνα, εξεταστικές κτλ) θέτοντας και τα θεμέλια για τη δημιουργία του εντατικοποιημένου κλίματος σπουδών (Νόμος – Πλαίσιο '82) αλλά και μετέπειτα αυτές που άνοιξαν την πόρτα στο ιδιωτικό κεφάλαιο μέσω χρηματοδοτήσεων, ευρωπαϊκών προγραμμάτων και έρευνας (νόμος Τρίτση, '87). Με δεδομένη τη συναίνεση μεγάλου κομματιού της αριστεράς στα παραπάνω, οι φοιτητικές τους παρατάξεις ακολουθούσαν μια παθητική στάση και μεθόδευαν την υπονόμευση του αγώνα που ξεκινούσε ενάντια στο νόμο. Η αποφασιστικότητα, το πείσμα και η ανένδοτη στάση των αγωνιζόμενων φοιτητών που κατέλαβαν τις σχολές τους, διαδήλωναν κατά χιλιάδες στους δρόμους, πραγματοποιώντας και την πρώτη μετωπική σύγκρουση με τις δυνάμεις καταστολής στη μεταπολίτευση, επιτάχυναν τις διαδικασίες ιδεολογικών αντιπαραθέσεων και ανακατατάξεων σε μεγάλο κομμάτι της αριστεράς και των φοιτητικών παρατάξεων.

Ακολουθεί, ένα από τα δυναμικότερα εκπαιδευτικά κινήματα είναι αυτό του '90 - '91 ενάντια στο σχέδιο νόμου Κονταγιαννόπουλου της κυβέρνησης της ΝΔ, το οποίο προέβλεπε την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων, τον περιορισμό των φοιτητικών παροχών σε σίτιση και στέγαση και την κατάργηση των δωρεάν συγγραμμάτων, το όριο φοίτησης, τον περιορισμό του ασύλου, την κατάργηση της επετηρίδας διορισμού των εκπαιδευτικών. Παράλληλα, με προεδρικά διατάγματα προωθείται ο συντηρητισμός και η πειθαρχηση με την επαναφορά των σχολικών στολών, κατάργηση αδικαιολόγητων απουσιών κ.α. Στον αγώνα συμμετέχουν μαθητές, φοιτητές και εκπαιδευτικοί και γίνονται καταλήψεις σε πλήθος σχολείων και σχολών που κρατάνε παρά την πρωτόγνωρη καταστολή με την βία των κρατικών και παρακρατικών δυνάμεων και τη δολοφονία του Ν. Τεμπονέρα στην Πάτρα. Μετά τη δολοφονία ακολουθούν μαζικές συγκρούσεις στην Αθήνα και ο Κοντογιαννόπουλος παραιτείται μαζί με την απόσυρση του νομοσχεδίου. Στο φοιτητικό κίνημα του '90-'91 ήταν πρωτοφανής η μαζικότητα των γενικών συνελεύσεων και η συμμετοχή ανένταχτου κόσμου που αποφάσιζε και στήριζε τις καταλήψεις, πραγματοποιούσε μαζικές διαδηλώσεις και συγκρούσεις με τις δυνάμεις καταστολής και ριζοσπαστικοποιούσε συνολικά τον αγώνα που κατάφερε να αποτρέψει τον νόμο.

Έπειτα, ακολουθεί ο νόμος Αρσένη με την κατάργηση της επετηρίδας, την αξιολόγηση εκπαιδευτικών, αλλαγή του τρόπου αξιολόγησης των μαθητών και του συστήματος εισαγωγής τους στο πανεπιστήμιο με συνεχείς εξετάσεις. Το νικηφόρο κίνημα ενάντια στο νόμο είχε ως προμετωπίδα τους φοιτητές από κοινού με τους εκπαιδευτικούς ακολούθησαν ριζοσπαστική πορεία και συγκρούστηκαν με τις δυνάμεις καταστολής στο δρόμο, πραγματοποίησαν τον αποκλεισμό δεκάδων εξεταστικών κέντρων σε ολόκληρη την χώρα, δέχτηκαν πάνω από 70 συλλήψεις και τα χτυπήματα παρακρατικών συμμοριών, όπως αυτό από τα τάγματα εφόδου της Χρυσής Αυγής με επικεφαλής τον «Περίανδρο» στον φοιτητή Δημήτρη Κουσουρή.

Το δυναμικό φοιτητικό κίνημα του '06-'07 διεκδίκησε με μαχητικότητα την υπεράσπιση του δημόσιου χαρακτήρα της πανεπιστημιακής παιδείας με την αναθεώρηση του άρθρου 16. Πολύμηνες καταλήψεις σε πλήθος σχολών σε όλη την χώρα με οργανωμένη την συμμετοχή των αναρχικών στον φοιτητικό αγώνα. Ένα κίνημα ριζοσπαστικό τόσο ως προς τον τρόπο που συγκροτούνταν, όσο και ως προς τα αιτήματα και τα μέσα του. Μπορούν να γραφτούν πολλά για αυτές τις δύο χρονιές που σε μεγάλο βαθμό θεμελίωσαν τις βάσεις της ριζοσπαστικότητας των φοιτητικών αγώνων αλλά και της αναρχικής παρέμβασης στα πανεπιστήμια προετοιμάζοντας συνολικά την πυροδότηση των κοινωνικών αντιστάσεων. Ομοίως, ο νόμος Διαμαντοπούλου επιχείρησε να θεσπίσει το όριο φοίτησης, το άνοιγμα στο ιδιωτικό κεφάλαιο και την επιβράβευση της «αριστείας», ο οποίος όμως προσέκρουσε πάνω σε ένα αποφασισμένο φοιτητικό κίνημα. Ήταν συνειδητά αποφασισμένο στην κατεύθυνση της υπεράσπισης και κοινωνικοποίησης των καταλήψεων των σχολών με εξωστρεφείς κοινωνικές δράσεις και της σύγκρουσης στον δρόμο αναζητώντας διαρκώς έναν πανεκπαιδευτικό και κοινωνικό έρεισμα. Ακολούθησε, το σχέδιο

«Αθηνά» με τις συγχωνεύσεις των σχολών και το κλείσιμο περιφερειακών τμημάτων.

Ο νόμος 4777 και ο αγώνας για την ανατροπή του

Είναι γεγονός πως όσο βαθαίνει η κρίση του κεφαλαίου η κρατική ανασυγκρότηση λαμβάνει όλο και βιαιότερους όρους για την κοινωνική βάση. Σήμερα, χωρίς αμφιβολία, ζούμε την απόλυτη χρεοκοπία του κρατικού-καπιταλιστικού συστήματος και αυτό είναι έκδηλο σε κάθε πεδίο της κοινωνικής ζωής. Η συγκέντρωση όλων των επιμέρους διατάξεων που ανακόπηκαν από τους αγώνες των φοιτητών όλα αυτά τα χρόνια συγκεντρώνονται στο νόμο 4777. Και η πρόθεση είναι ξεκάθαρη: η συνολική υποβάθμιση της δημόσιας παιδείας, ώστε να αναδειχθούν νέες επενδυτικές προοπτικές για το ιδιωτικό κεφάλαιο και η επιβολή του δόγματος του σύγχρονου ολοκληρωτισμού.

Για το ίδιο το κράτος, δεν χωράει καν συζήτηση στο «δίλλημα» ανάμεσα στην ανασυγκρότησή του με όρους κοινωνικής πρόνοιας και την ανασυγκρότησή του με όρους καταστολής. Γιατί, η επιβίωση του σύγχρονου καπιταλισμού, όποιες μεταλλάξεις κι αν είχε πάρει στο παρελθόν άλλοτε σε φιλελεύθερο και άλλοτε σε σοσιαλοδημοκρατικό τόνο, περνάει μέσα από την κατάργηση των όποιων «παρωχημένων παροχών» είχε κερδίσει ο λαός με τους αγώνες τους. Κι αυτό φαίνεται πιο εύγλωττα από ποτέ μέσω της κρατικής διαχείρισης της πανδημίας όλο αυτό το διάστημα. Δεν είναι, δηλαδή, ούτε μόνο η συρρίκνωση του Εθνικού Συστήματος Υγείας, ούτε μόνο η υποβάθμιση της δημόσιας παιδείας, ούτε μόνο η κατάργηση του δωρου αλλά ένας λεπτομερής σχεδιασμός του ταξικού στραγγαλισμού της κοινωνίας σε παιδεία, υγεία, εργασία. Κι, επειδή, στους πληβείους δεν μένει να κάνουν τίποτα άλλο από το να εξεγερθούν, το ζετύλιγμα του σχεδίου της

προληπτικής αντι-εξέγερσης αποτελεί προμετωπίδα της κρατικής πολιτικής.

Μιλώντας με πράξεις και παραδείγματα όσον αφορά το κομμάτι της εκπαίδευσης, είναι η Ε.Β.Ε. και ο αποκλεισμός δεκάδων χιλιάδων από την δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση, η εξίσωση των πτυχίων των ιδιωτικών κολλεγίων με των δημόσιων πανεπιστημίου, οι διαγραφές και το όριο φοίτησης, η πανεπιστημιακή έρευνα για τις ανάγκες των εταιριών μέτρα με τα οποία επιχειρείται η μετατροπή της δημόσιας παιδείας σε επιχειρηματική δραστηριότητα με μεγάλο κέρδος για τις ιδιωτικές εταιρείες. Παράλληλα, έτσι αναδεικνύονται και προωθούνται τα προτάγματα της κυρίαρχης ιδεολογίας: η αριστεία, ο ανταγωνισμός, η εξατομίκευση και η αποθέωση της προσωπικής καταξίωσης σε επίπεδο εκπαίδευσης και εργασίας.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που αγωνίστηκαν ενάντια στον νόμο Κεραμέως – Χρυσοχοϊδη, στήριξαν και συσπειρώθηκαν γύρω από το πιο δυναμικό μέσο πάλης που διαθέτουν: την Κατάληψη. Το πλαίσιο λειτουργίας και

**ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΒΙΑΙΗ
ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΣΦΥΚΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ
ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΜΑΣ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΙ**

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ

- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ
- FACE CONTROL/ΚΑΜΕΡΕΣ
- ΚΑΡΤΑ ΕΙΣΟΔΟΥ
- ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ
- ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ
- ΣΤΑ Ν+1/2Ν
- ΤΡΙΠΛΗ ΒΑΣΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
- ΔΙΠΛΟ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΟ

**Αναρχική Συνέλευση
Φοιτητών/τριών Quieta Movere**

αυτοοργάνωσης της Κατάληψης ήταν αυτό που κατάφερε να συνδέσει τον αγώνα των φοιτητών με ολόκληρη την κοινωνία, να εμπλέξει χιλιάδες

αγωνιστές στον αγώνα, να κινητοποιήσει τους φοιτητές και να ενεργοποιήσει τους φοιτητικούς συλλόγους. Με λίγα λόγια, το κέντρο αγώνα κατάφερε να δημιουργήσει εστίες αντίστασης μέσα σε κάθε σχολή, να μετατρέψει ξανά τις διαδικασίες των φοιτητικών συλλόγων σε κέντρα λήψης αγωνιστικών αποφάσεων. Δεν είναι καθόλου τυχαία η επανενεργοποίηση φοιτητικών συλλόγων μαζικοποίηση των συλλογικών διαδικασιών από κόσμο που μέχρι πρότινος δεν μπορούσε να εκφραστεί μέσα σε αυτές. Οι πρωτοβουλίες αγώνα και τα ανοιχτά πλαίσια σε σχολή καταφέρνουν να παράγουν δυναμικές αντιστάσεις και να κλιμακώνουν τον αγώνα μέχρι σήμερα με καταλήψεις, δράσεις επανοικειοποίησης του ασύλο και φυσικά το πιο σημαντικό με τη σταθερή συσπείρωση χιλιάδων στα μπλοκ τους στις πανεκπαιδευτικές διαδηλώσεις.

Ένα κίνημα δυναμικό εν τη γεννέσει του, τόσο στα επιμέρους όσο και στο όλον. Η αυτοοργάνωση αποτελεί εκ θέσεως ένα βήμα ριζοσπαστικοποίησης ακριβώς γιατί αμφισβητεί όχι μόνο το κυρίαρχο κοινωνικό μοντέλο της εξατομίκευσης και της αδράνειας αλλά και γιατί καταφέρνει να αμφισβητήσει στην πράξη και τη λογική της ανάθεσης. Μια λογική που για χρόνια επιχειρεί μέσα από τον ξύλινο και συμβιβασμένο λόγο να επικυριαρχήσει στις συλλογικές φοιτητικές διαδικασίες. Οι φοιτητικές νεολαίες της αριστεράς στην πλειονότητά τους, υιοθέτησαν και εξέφρασαν δια της απουσίας ή της σκόπιμα μετριοπαθούς συμμετοχής τους εξ αρχής στις φοιτητικές αντιστάσεις. Επιχειρήθηκε να δρομολογηθεί μια διαδικασία αποκλιμάκωσης του αγώνα που προσπαθούσε να στηριχθεί πάνω σε αποπροσανατολιστικές αντιλήψεις και ηγεμονιστικές τάσεις. Φάνηκε ότι όλοι αυτοί ποτέ δεν θα επιλέξουν να συμμετέχουν σε ένα κοινωνικό – φοιτητικό κίνημα στο οποίο δεν θα μπορούν να έχουν ηγεμονικά τον πρώτο λόγο, ώστε να το κατευθύνουν κατά το δοκούν. Το πρωτοφανές για τα δεδομένα ελευθεριακό φοιτητικό κίνημα έχει χαράξει ένα συγκεκριμένο δρόμο, το δρόμο του αδιαμεσολάβητου αγώνα. Η κλιμάκωση και ενδυνάμωση του θα έρθει μέσα από το βάθεμα των

πολιτικών αντιλήψεων, όχι γιατί έχει να υποσχεθεί κάποια πετυχημένη έτοιμη λύση εκ των προτέρων, ούτε γιατί επιθυμεί να μπει στην αρένα της μικροπολιτικής διαπάλης αλλά γιατί δείχνει ένα διαφορετικό τρόπο οργάνωσης των φοιτητών, έναν συγκεκριμένο δρόμο αγώνα.

Και εδώ ακριβώς έγκειται η απαραίτητη επιτυχία του σχεδίου της προληπτικής αντιεξέγερσης, ώστε η αγωνιστική παρακαταθήκη όλων αυτών των δεκαετιών των φοιτητικών κινήματων να σβηστεί άπαξ μπρος στην υποταγή και την πειθάρχηση. Τα μέτρα για την θέσπιση των ΟΠΠ, η ελεγχόμενη είσοδος στους πανεπιστημιακούς χώρους, τα κλειστά κυκλώματα παρακολούθησης στο εσωτερικό τους αξιώνουν τα τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό του σύγχρονου ολοκληρωτισμού. Είναι απαραίτητο για το κράτος να διαλύσει τον ριζοσπαστισμό σε κάθε του έκφραση, για αυτό και δοκιμάζει χωρίς δεύτερη σκέψη την καταστολή των αντίστοιχων μέσων. Εκκενώσεις καταλήψεων, εισβολή αστυνομίας σε φοιτητικές καταλήψεις, τηλεκπαίδευση στις μαθητικές, ξυλοδαρμοί, συλλήψεις και τρομοκρατία. Ιστορικά στην περίοδο της μεταπολίτευσης, εκφραστής των ριζοσπαστικών ιδεών ως πολιτικός φορέας ήταν η αναρχία και ως τόπος γείωσης και ανάπτυξης τους τα πανεπιστήμια και τα φοιτητικά κινήματα. Είναι ιστορικής σημασίας σήμερα, ως αναρχικοί να βρισκόμαστε στην αδιαμφισβήτητη φυσική μας θέση, στην αιχμή του δόρατος των κοινωνικών και ταξικών αντιστάσεων, για την όξυνση και συνολικοποίηση των αντιστάσεων. Αν δεν διασφαλίσουμε, τώρα ότι οι καταπιεσμένοι θα μπορούν να αντιστέκονται ενάντια στους δημίους τους, τότε είμαστε ήδη νεκροί. Γιατί, αν ζούμε είναι για να πατήσουμε πάνω στα κεφάλια των βασιλιάδων.

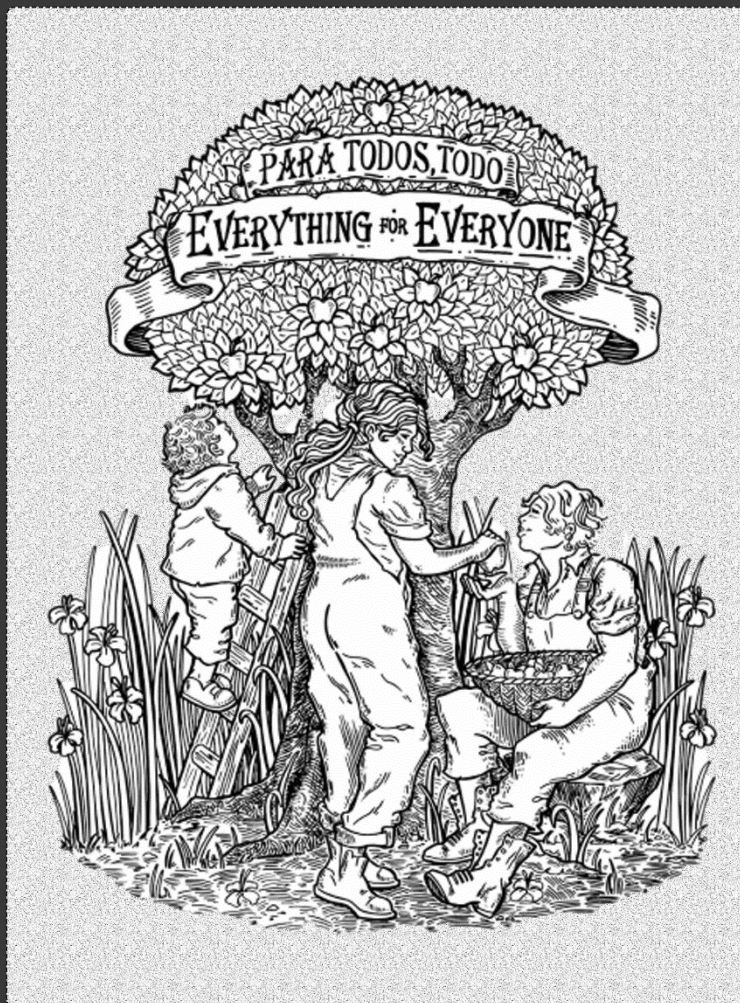
**Κοινοί αυτοοργανωμένοι αγώνες μαθητ(ρι)ών,
φοιτητ(ρι)ών, εκπαιδευτικών
ενάντια στην εκπαιδευτική αναδιάρθρωση
να οργανώσουμε την κοινωνική και ταξική αντεπίθεση**

**Αποχή-Απεργία απο την
εσωτερική-εξωτερική αξιολόγηση**

**Κάτω η ΕΒΕ,
τα σχολεία εξεταστικά κότεργα,
η εντατικοποίηση
κι οι ταξικοί φραγμοί**

**Κάτω ο νόμος 4777,
καμία σκέψη για διαγραφές,
πειθαρχικά, όριο φοίτησης**

**Παλεύουμε με
καταλήψεις κι απεργίες
σε σχολεία και σχολές**

**Για μια ελευθεριακή παιδεία
σε μια κοινωνία ισότητας, αλληλεγγύης και ελευθερίας**

**ΑΠΕΡΓΙΕΣ- ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ- ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ- ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗ- ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ**